



Kohtujurist Sharpston on seisukohal, et vabakaubanduslepingu Singapuriiga võivad sõlmida ainult Euroopa Liit ja liikmesriigid ühiselt

Mitte kõik lepingu osad ei kuulu ELi ainupädevusse, mistõttu ei või lepingut sõlmida ilma, et osaleksid kõik liikmesriigid

Kohtujuristi ettepanek on lõplik, kuid sellesse võidakse veel teha redaktsioonilisi parandusi, kui kõik keeleversioonid on kättesaadavad.

Euroopa Liit ja Singapur parafeerisid 20. septembril 2013 vabakaubanduslepingu (edaspidi „ELSVKL“) teksti. ELSVKLis on ette nähtud, et see sõlmitakse ELi ja Singapuri Vabariigi vahelise lepinguna ilma liikmesriikide osalemiseta.

Komisjon taotleb ELTL artikli 218 lõike 11 alusel Euroopa Kohtult arvamust ELi ja liikmesriikide vahelise pädevuse jaotuse kohta seoses ELSVKLiga. See menetlus võimaldab liikmesriigil, Euroopa Parlamendil, nõukogul või komisjonil paluda Euroopa Kohtul võtta seisukoht küsimuses, kas ELi ja kolmanda riigi vahel sõlmitav leping on aluslepingutega kooskõlas. Kui arvamus on negatiivne, tuleb lepingut muuta (või aluslepingud uuesti läbi vaadata) ja alles seejärel saab leping jõustuda.

Komisjon väidab, et Euroopa Liidul on lepingu sõlmimiseks ainupädevus. Euroopa Parlament üldjoontes nõustub komisjoniga. Nõukogu ja kõikide kirjalikud märkused esitanud liikmesriikide¹ valitsused on seisukohal, et EL ei või lepingut üksi sõlmida, kuna ELSVKLi teatud osad kuuluvad ELi ja liikmesriikide jagatud pädevusse ning isegi liikmesriikide ainupädevusse.

Oma tänases ettepanekus² leiab kohtujurist Eleanor Sharpston, et ELSVKLi võivad sõlmida ainult Euroopa Liit ja liikmesriigid ühiselt.

Kohtujurist toob kõigepealt esile Euroopa Kohtu praktikas välja töötatud ja Lissaboni lepinguga osaliselt koodifitseeritud põhimõtted, mis puudutavad ELi ainupädevust ja pädevust, mida EL jagab liikmesriikidega nii sisemiselt ELi territooriumi piires kui ka väliselt oma suhetes kolmandate riikidega. Seejärel kohaldab kohtujurist neid põhimõtteid ELSVKLi analüüsimiseks peatükk peatüki haaval.

Kohtujurist jõuab järeldusele, et **Euroopa Liidul on ainuvälispädevus** ELSVKLi osade suhtes, mis käsitlevad järgmisi valdkondi:

- eesmärgid ja üldised määratlused;
- kaubavahetus;
- taastuvenergia tootmisega seotud kaubandus ja investeeringud;

¹ Kõik liikmesriigid peale Belgia, Horvaatia, Eesti ja Rootsi esitasid kirjalikud seisukohad. Belgia osales siiski kohtuistungil ja esitas suulised seisukohad.

² Vastavalt Euroopa Kohtu tavapärasele menetlusele esitab kõigepealt kohtujurist oma ettepaneku. Euroopa Kohtu otsus, mida ELTL artikli 218 lõike 11 menetluses nimetatakse arvamuseks, kuulutatakse 2017. aastal.

- teenustekaubandus ja riigihanked, välja arvatud ELSVKL osad, mis puudutavad transporditeenuseid ja transporditeenustega lahutamatult seotud teenuseid;
- välismaised otseinvesteeringud;
- intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektid;
- konkurents ja sellega seonduv;
- kaubandus ja säästev areng niivõrd, kuivõrd kõnealused sätted on seotud peamiselt kaubanduspoliitika meetmetega;
- mere bioloogiliste ressursside kaitse;
- raudtee- ja maanteetranspordi teenuste kaubandus; ning
- vaidluste lahendamine, vahendus ja läbipaistvuse tagamise mehhanismid niivõrd, kuivõrd need sätted on kohaldatavad lepingu osadele (ja seetõttu nendega seotud), mille suhtes ELil on ainuvälispädevus.

Kohtujurist jõuab järeldusele, et **ELi välispädevus on liikmesriikidega jagatud** järgmistes valdkondades:

- lennu-, mere- ja siseveetranspordi teenuste, sealhulgas nende transporditeenustega lahutamatult seotud teenuste kaubandust reguleerivad sätted;
- muud liiki investeeringud kui välismaised otseinvesteeringud;
- riigihankeid reguleerivad sätted niivõrd, kuivõrd need on kohaldatavad transporditeenustele ja transporditeenustega lahutamatult seotud teenustele;
- intellektuaalomandi õiguste mittekaubanduslikke aspekte reguleerivad sätted;
- olulisi töö- või keskkonnastandardeid kehtestavad sätted, mis kuuluvad kas sotsiaal- või keskkonnapoliitika valdkonda; ning
- vaidluste lahendamine, vahendus ja läbipaistvuse tagamise mehhanismid niivõrd, kuivõrd need sätted on kohaldatavad lepingu osadele (ja seetõttu nendega seotud), mille suhtes ELil on jagatud välispädevus.

Kohtujurist lisab, et tema hinnangul **ei ole Euroopa Liidul välispädevust kohustuda olema seotud ELSVKLi osaga, millega lõpetatakse kahepoolsed lepingud**, mis on sõlmitud teatud liikmesriikide ja Singapuri vahel. Ta on seisukohal, et **see pädevus kuulub asjassepuutuvate liikmesriikide ainupädevusse**.

Kohtujurist märgib küll, et ratifitseerimisprotsess, millesse on ELi kõrval kaasatud kõik liikmesriigid, võib tekitada raskusi, kuid leiab, et see ei saa mõjutada küsimust, kellel on pädevus leping sõlmida.

MÄRKUS: Liikmesriik, Euroopa Parlament, nõukogu või komisjon võivad taotleda Euroopa Kohtult arvamust selle kohta, kas kavandatud leping on aluslepingute sätetega kooskõlas. Kui Euroopa Kohus annab eitava arvamuse, siis kavandatud leping ei saa jõustuda, kui lepingut ei või aluslepinguid muudeta.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Ettepaneku [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle ettekandmise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎(+352) 4303 3127

Kohtujuristi ettepaneku ettelugemisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎(+32) 2 2964106